

ශීර්ෂය 294 – ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

ශීර්ෂය 294 – ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2025 මැයි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2025 ජුනි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් මූල්‍ය තත්ත්වය, මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් 1 හි සඳහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනමට අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 කරුණක් අවධාරණය කිරීම - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම විස්තර කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් 1 කෙරෙහි අවධානය යොමු කරවමි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍යය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුව ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ, මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ පාර්ලිමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවය සඳහා සකස් කර ඇත. එම නිසා, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙනත් අරමුණු සඳහා සුදුසු නොවිය හැක. මගේ වාර්තාව ජාතික සත්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ, මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ භාවිතය සඳහා පමණක් අරමුණු කර ඇත. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් මගේ මතය විකරණය කරනු නොලැබේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍යය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන

පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

2. වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව
2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය
3.1 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 50 (ii) ප්‍රකාරව වාර්ෂික වියදම් ඇස්තමේන්තු හැකිතාක් දුරට සම්පූර්ණයෙන් හා නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ වැය විෂයන් 05 ක් සඳහා සලසා තිබූ එකතුව රු.17,600,000 ක ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් එකතුව රු.12,462,394 ක් උපයෝජනය නොකිරීම නිසා සියයට 52 සිට සියයට 100 දක්වා පරාසයක ප්‍රතිපාදන ඉතිරි වී තිබුණි.	මෙම වසර තුළ විදේශ ගමන් නොමැතිවීම, සුබසාධක අරමුදලේ ආදායම මගින් බොහෝමයක් ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ වියදම් ලබාගැනීම, POS Machine දෙසැම්බර් මස භාවිතයට ගැනීම නිසා මෘදුකාංග නඩත්තු කටයුතු සඳහා ප්‍රතිපාදන වැය නොවීම, ආරක්ෂක වියදම් හා යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ වියදම් අරමුදල මගින් දරා තිබීම නිසා දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන ඉතිරි වී ඇත.	ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී සියලු කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමුකර මුදල් රෙගුලාසි 50(ii) ප්‍රකාරව නිවැරදිව ඇස්තමේන්තු සකස් කළ යුතුය.

3.2 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිය අස්ථිත්වයේ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය පිළිබඳ සමාලෝචනය ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපත් විගණකාධිපති වෙත ලබා දිය යුතු වුවද එසේ සිදු කර නොතිබුණි.	අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය පිළිබඳ සමාලෝචනය මෙම වර්ෂයේ සිට යොමුකිරීමට කටයුතු කරමි.	2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.

3.3 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නියැදි විගණන පරීක්ෂණවලදී නිරීක්ෂණය වූ නීති, රීති හා රෙගුලාසිවල විධිවිධානවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත විග්‍රහ කර දැක්වේ.

නීති, රීති හා රෙගුලාසි වලට යොමුව	නිරීක්ෂණය වටිනාකම	අනුකූල නොවීම	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
	රු.			
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ xxiv පරිච්ඡේදයේ 4.5 හා 4.6 ඡේද	1,967,796	මියගිය නිලධාරීන් 08 දෙනෙකුගෙන් රු.478,872 ක්, වැඩ තහනම් කර ඇති නිලධාරීන් 13 ගෙන් රු.617,458 ක්, සේවය අතහැර ගිය නිලධාරීන් 20 ගෙන් රු.871,466 ක් වශයෙන් එකතුව රු.1,967,796 ක් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර එයින් රු.1,013,643 ක් වසර 05 කට වැඩි කාලයක සිට හිඟව පවතින ශේෂ විය.	මියගිය පුද්ගලයින්ගේ එකතුව රු.83,679 ක්, වැඩ තහනම් වූ 09 දෙනෙකුගේ එකතුව රු.170,371ක් සහ සේවය හැරගිය නිලධාරීන්ගේ රු.119,915 ක් වූ ණය ශේෂයන් කපා හැරීමට අනුමැතිය ලැබී ඇත. වැඩ තහනම් වූ සේවකයන් දෙදෙනෙකුගේ විමර්ශන පවතින හෙයින් ණය ශේෂයන් රු.161,870 ක් තවම විසඳී නැති අතර අනෙක් ණය ශේෂ 02 සඳහා නීති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම හා වාරික වශයෙන් අය කිරීමට නියමිතය. අනෙක් ශේෂයන් ඇපකරුවන්ගෙන් හා ණයකරුවන්ගෙන් වාරික ලෙස අය කිරීමටත් එසේ කළ නොහැකි ශේෂ සඳහා නීති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ක්‍රියාකරයි.	අයවිය යුතු ණයශේෂ නොපමාව අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

3.4 තැන්පත් ශේෂයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 571 (2) ප්‍රකාරව ඉකුත් වූ තැන්පතු රාජ්‍ය ආදායමට බැර කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වුවද රු.923,094 ක තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් එසේ කටයුතු නොකර තැන්පත් ගිණුම් 03 ක් තුළ රඳවා තබාගෙන තිබුණි.	මෙම මුදල රජයේ ආදායමට බැර කිරීමට කටයුතු කරමි.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 දැක්ම හා මෙහෙවර

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දෙපාර්තමේන්තුව සතු එකම සභාරී උද්‍යානය ආරම්භ කර වසර 09 ක් පමණ ගත වී තිබුණද, එම උද්‍යානය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළව නිශ්චිත මාර්ගෝපදේශයක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	සභාරී උද්‍යානය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය සකස් කිරීම සඳහා වන මූලික කටයුතු සිදුකරන ලද අතර, එහි ඉදිරි කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා වාර 02 ක් අවසන් කර ඇත.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයක් නොපමාව සකස් කර ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

4.2 කාර්යභාරයන් ඉටු නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දෙහිවල සත්වෝද්‍යානයේ රු.1,900,000 ක ප්‍රතිපාදන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භ කර නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ අප ජලය පිරිපහදු කිරීමේ යන්ත්‍රය (Waste Water Treatment Plant) ස්ථාපිත කිරීමේ කාර්යය ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	Waste Water Treatment Plant ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය භාණ්ඩ ලබා ගෙන ඇති අතර, එම ව්‍යාපෘතියට අදාළ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.	සැලසුම් කළ කාර්යයන් නියමිත කාලය තුළ ඉටු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

4.3 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම ලබා නොගැනීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පින්තවල අලි අනාථාගාරයේ රු.2,000,000 ක ප්‍රතිපාදන මත නාරම්බද්ද සිට මා ඔය දක්වා පඩි ඉදි කිරීම (Construction of Narambadda Steps to Ma-Oya) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද එහි භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 10 ක් විය.	නාරම්බද්ද අලි නිරෝධායන මධ්‍යස්ථානයේ සිටින අලින් මා ඔයට බසින ස්ථානයේ පඩිපෙලක් ඉදිකිරීම 2024 සංශෝධිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට 2024 අගෝස්තු මස ඇතුළත් කර ඇත. එම කාර්ය සිදුකිරීම කැගල්ල දිස්ත්‍රික් ඉංජිනේරු කාර්යාලය වෙත පවරා ඇත. මෙම කාර්යයට සම්බන්ධ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්, ඔය මැද නිර්මාණය වී ඇති වැලි සහිත දූපත ඉවත් කර ඉවුර බාදනය වී ඇති ස්ථානය ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා නම්‍යශීලී රැඳවුම් බැම්මක් ඉදිකර ඉන් අනතුරුව පඩි පෙල ඉදිකිරීම සුදුසු බවට නිර්දේශ කර	සැලසුම් කළ කාර්යයන් නියමිත කාලය තුළ ඉටු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

2024.11.21 දින දන්වා ඇත.

එමෙන්ම දීප ව්‍යාප්තව ඉංජිනේරු සේවයේ පැවති වෘත්තීය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන්ද මෙම කාර්ය 2024 වර්ෂය තුළ සිදුකර ගැනීමට නොහැකි විය.

- (ආ) හම්බන්තොට සභාරී හම්බන්තොට සභාරී උද්‍යානයේ, සැලසුම් කළ කාර්යයන් උද්‍යානයේ, පදිංචි ප්‍රදේශය හා පදිංචි ප්‍රදේශය හා සංචාරක නියමිත කාලය තුළ ඉටු සංචාරක ප්‍රදේශය වෙන් ප්‍රදේශය වෙන් කරමින් වැටක් හා කිරීමට පියවර ගත කරමින් වැටක් හා ආරක්ෂිත ආරක්ෂක කුටියක් ඉදිකිරීමේ යුතුය.
- කුටියක් වර්ෂය තුළ ඉදිකර ව්‍යාපෘතියේ කොන්ක්‍රීට් කණු අවසන් කිරීමට රු.3,600,000 ක සපයා ගැනීම සඳහා කාලය ගත ප්‍රතිපාදන වෙන් කර තිබූ අතර වීම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු එහි භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 40 ප්‍රමාද විය. මේ වන විට ඉදිකිරීම් කටයුතු කරමින් පවතී.

4.4 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අක්කර 500 ක පමණ වපසරියකින් යුතු රිදියගම සභාරී උද්‍යානයේ අක්කර 150 ක භූමි ප්‍රමාණයක් ආරම්භයේ සිටම උද්‍යානය සඳහා භාවිතයට ගෙන නොතිබුණි.	සභාරී උද්‍යානය ආරම්භයේදී කලාපවල සැලසුමක් සකස් කළ අතර වාර්ෂිකව ලැබෙන ප්‍රතිපාදන මත එකින් එක සත්ව කලාප ඉදිකරන ලදී. එහෙත් 2020-2022 කාල වකවානුවේදී රට තුළ පැවති ආර්ථික තත්ත්වය හේතුවෙන් මෙම කටයුතු සඳහා ප්‍රතිපාදන නොලැබීම මත එම ඉදිකිරීම් ප්‍රමාද වූ අතර, මේ වනවිට එම සැලසුමට අනුව කලාප එකින් එක ඉදිකිරීමේ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.	වත්කම් ඵලදායීව උපයෝජනය කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

4.5 කළමනාකරණ දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2024 වර්ෂය තුළ දෙහිවල සත්වෝද්‍යානය නැරඹීම සඳහා 1,023,091 ක් ද, පින්නවල අලි අනාථාගාරය නැරඹීම සඳහා 650,013 ක් ද වශයෙන් ප්‍රමාණවත් දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් සංඛ්‍යාවක් පැමිණ තිබිය දී ලංකාවේ එකම සභාරී උද්‍යානය වූ රිදියගම සභාරී උද්‍යානය හා	2019 සිට 2022 දක්වා රට තුළ පැවති අර්බුදකාරී තත්ත්වය හා ආනයන සීමා හේතුවෙන් සභාරී උද්‍යානයට නව සතුන් ආනයනය කිරීමට නොහැකි වූ අතර 2023 වසරේ සත්ව භූවමාරු කටයුතු නැවත ඇරඹුණු අතර දේශීය වශයෙන් කළු හංසයින් හා	සත්වෝද්‍යානය සඳහා අවශ්‍ය පරිදි සතුන් ලබා ගැනීමටත්, සුදුසු පරිසරයක් ඇති කිරීම මගින් සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි කර ගැනීමටත් පියවර ගත යුතුය.

පින්තවල අලි අනාථාගාරය අසල ඇති ලංකාවේ එකම එළමහන්සන්වෝද්‍යානය වූ පින්තවල සන්වෝද්‍යානය සඳහා පැමිණ තිබූ සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 209,500 ක් හා 302,627 ක් විය. ප්‍රමාණවත් හා විවිධත්වයෙන් යුතු සතුන් සංඛ්‍යාවක්, ආකර්ෂණීය පරිසරයක් සහ නිසි ප්‍රචාරණයක් නොතිබීම ඒ සඳහා හේතු වී තිබුණි.

බැටළුවන් 2024 වසරේදී සඟරි උද්‍යානයට ලබාගන්නා ලදී. තවද විදේශීය සත්ව හුවමාරුව යටතේ රුසියාව හා ඉන්දියාව යන රටවලින් සතුන් ලබාගැනීම මේ වනවිට ආරම්භ කර ඇති අතර, එම සතුන්ගෙන් කොටසක් සඟරි උද්‍යානය වෙත භාරදීමට නියමිතය. මෙහි ආකර්ශනීයත්වයට බාධාවක් වී ඇති, අතරමග නතර වූ වීටා සහ දිවියන් කලාපවල ඉදිකිරීම් - ප්‍රතිපාදන හිඟය හා නව ව්‍යාපෘති ඇරඹීම සීමා කිරීම මත නිම කිරීමට නොහැකි වූ අතර, වීටා කලාපයේ ඉදිකිරීම් 2024 වසරේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කළ අතර දිවියන්ගේ කලාපයේ ඉදිකිරීම් 2025 වසරේ සිදුකිරීමට අපේක්ෂිතය.

- (ආ) රිදියගම සඟරි උද්‍යානයේ 2023 වර්ෂයේ ජූනි 02 දින සිදු කළ බෙංගාලි ව්‍යාප්‍රයාගේ මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව අනුව එම ව්‍යාප්‍රයා විෂ ගරිර ගත වීමෙන් මරණයට පත්වී තිබුණු අතර සඟරි උද්‍යානයේ රැකවරණයේ සිටින සතෙකු ස්වභාවික නොවන මරණයකට ගොදුරු වීම සම්බන්ධයෙන් විමර්ෂණ කටයුතු මේ දක්වා අවසන් කර නොතිබුණි.
- බෙංගාලි ව්‍යාප්‍රයාගේ මරණය සම්බන්ධව 2023 වසරේ විමර්ශන කමිටුවක් පත්කළ අතර එම සත්වයාගේ පටක සාම්පල පිළිබඳව රස පරීක්ෂක වාර්තා මෙතෙක් නොලැබීම මත පරීක්ෂණයේ අවසන් වාර්තාව ප්‍රමාද වී ඇත.
- පරීක්ෂණ වාර්තා අවශ්‍ය ලබාගෙන කඩිනමින් කඩිනමින් ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ජාතික සන්වෝද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට 894 ක් වූ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාවෙන් 173 ක් පුරප්පාඩු වී පැවති අතර ඒ තුළ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 11 ක් ද්විතියික මට්ටමේ තනතුරු 37	මෙම පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කරදීම සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශය වෙත 2024.02.07 -2024.04.21, 2024.06.07 හා 2024.06.26 දිනැතිව ලිපි යොමුකර ඇත.	අත්‍යවශ්‍ය තනතුරුවල පුරප්පාඩු කඩිනමින් සම්පූර්ණ කර ආයතනය ශක්තිමත්ව පවත්වාගෙන යාමට පියවර ගත යුතුය.

ක් හා ප්‍රාථමික මට්ටමේ තනතුරු 125
ක් ඇතුළත් විය.

- (ආ) ආදායම් උත්පාදනය කරන මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ අත්‍යවශ්‍ය තනතුරුවල දෙපාර්තමේන්තුවක් වශයෙන් වඩා පවතින පුරප්පාඩු පුරප්පාඩු කඩිනමින් කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් හා අනුමත සම්පූර්ණ කර සඳහාත් කළමනාකරණ තීරණ ගැනීම කාර්ය මණ්ඩලය වැඩිකිරීම ආයතනය ශක්තිමත්ව සඳහාත් ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ පුරප්පාඩු සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡාවක් පවත්වාගෙන යාමට පැවතීම අභිතකර ලෙස බලපාන බවත්, ලබාදෙන මෙන් පියවර ගත යුතුය. ද්විතියික හා ප්‍රාථමික මට්ටමේ කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පුරප්පාඩු පැවතීම මෙහෙයුම් 2024.06.07 දින ඉල්ලීමක් කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවය කෙරෙහි කර ඇත.